

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โดยธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์ย่อมมีความกลัวตัวมาตั้งแต่เกิด ทั้งความกลัวจากภัยธรรมชาติและภัยจากสิ่งอื่น เช่น จากสัตว์ โรคภัย ภูตผีปีศาจและจากมนุษย์ด้วยกันเอง ด้วยเหตุนี้เองมนุษย์จึงได้แสวงหาบางสิ่งมายึดเหนี่ยวหรือเป็นที่พึ่งสำหรับป้องกันอันตรายต่าง ๆ จึงเป็นที่มาของการเคารพบูชาในสิ่งศักดิ์สิทธิ์กับเทพเจ้าทั้งหลาย การนับถือศาสนาและศาสดาซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละชน

พระเครื่องและวัตถุมงคลของไทยนั้นมีมากมายหลายแบบและหลายสำนักคนสมัยก่อน โดยเฉพาะพระภิกษุรุ่นเก่าได้สร้างออกมาแจกชาวบ้านด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่มุ่งเอาผลตอบแทน ทำเพื่อบำรุงขวัญและกำลังใจให้กับเหล่าลูกศิษย์ ปัจจุบันได้กลายเป็นของเก่าและโบราณอันทรงคุณค่าทั้งในด้านศิลปะและความศักดิ์สิทธิ์ จึงเป็นที่ปรารถนาของคนทั่วไป สังคมไทยมีการสะสม แลกเปลี่ยนและเช่า (ซื้อและขาย) พระเครื่องกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะสังคมไทยปัจจุบันนั้น พระเครื่องกำลังได้รับความนิยมกันมากและเป็นความเชื่อ

อย่างหนึ่งในสังคมไทย ซึ่งถือได้ว่าพระเครื่องหรือวัตถุมงคลนั้นเป็นสัญลักษณ์แห่งความเชื่อ และเป็นเครื่องรางของขลังเพื่อให้เกิดกำลังใจและความปลอดภัยในวิถีชีวิต โดยเชื่อว่าเป็นสิ่งคุ้มครองให้ปราศจากภัยอันตรายทั้งมวล รวมทั้งก่อให้เกิดความเมตตากรุณาแก่ผู้พบเห็นด้วย ดังนั้นพระเครื่องจึงเป็นที่นิยมนำมาใส่สายสร้อยสำหรับคล้องคอทั้งผู้ชายและผู้หญิง พฤติกรรมดังกล่าวของคนไทยได้รับความนิยมมากขึ้น จนในปัจจุบันพระเครื่องได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่า “พุทธพาณิชย์” โดยมีการเช่า หรือบูชา กันเป็นธุรกิจพระเครื่อง มีสถานที่ประจำที่เรียกว่า “ตลาดพระ” เกิดขึ้นจำนวนมากทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด^{*}

จากอิทธิพลด้านวัตถุมงคลที่ควบคู่กับความเจริญเติบโตและการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของสังคมไทยแล้ว ปรากฏว่า อิทธิพลด้านความเชื่อเรื่องวัตถุมงคล นี้มีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินชีวิตของคนไทยในปัจจุบันนี้เต็มไปด้วยความรีบเร่ง แข่งขัน และไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจึงทำให้คนในสังคมรู้สึกไม่แน่นอน ขาดความมั่นคง

^{*} นางศิริพร เจนวิทยามรเวช, พฤติกรรมการเช่า ความเชื่อและความศรัทธาในพระเครื่องและวัตถุมงคลของเพศ, สาขาวิชาการประกอบการ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๕), หน้า ๑.

ในชีวิต อันเป็นเหตุให้เกิดความวิตกกังวล ไร้สาระสาຍ อันเป็นผลให้มีการแสวงหาหลักประกัน เพื่อให้เกิดความแน่นอนมั่นคงในชีวิต^๒

เรื่องดังกล่าวมานี้จึงเป็นแรงคลใจให้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความเชื่อวัตถุมงคลและอิทธิพลของความเชื่อเรื่องวัตถุมงคลในสังคมไทยแนวความคิดทั้งสองนี้ จะยึดหลักของกรรมวินัย เป็นสำคัญ ไม่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมที่อยู่นอกศาสนาด้วยเหตุผลว่าผิดกรรมวินัย หรือจะคล้อยตามกระแสความคิดที่เห็นด้วยโดยยืนยันบนพื้นฐานแห่งความเมตตาธรรมสงเคราะห์สังคม และใช้วัตถุมงคลเป็นสื่อในการสอนศีลธรรม เพราะพระสงฆ์มีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดความเชื่อ ในเรื่องไสยศาสตร์หรือ วัตถุมงคลกับคำสอนที่แท้จริง พุทธศาสนายึดหลักกรรมวินัย แต่ใช้วัตถุมงคลเป็นกุศโลบาย นำคนเข้าสู่พุทธธรรมสำหรับผู้ที่ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลง ทัศนคติ ความเชื่อ ได้อย่างรวดเร็ว แต่พยายามปรับเปลี่ยนอบรมบ่มนิสัยตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาจนเกิดภูมิปัญญา สามารถเลือกเชื่อในสิ่งควรเชื่อ และเชื่ออย่างมีเหตุผล เป็นต้น

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องวัตถุมงคล
๒. เพื่อศึกษาอิทธิพลความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อสังคมไทย
๓. เพื่อศึกษาอิทธิพลความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อชาวอำเภอโนนคูณ

จังหวัดศรีสะเกษ

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตในด้านเนื้อหาถือศึกษาความเชื่อเรื่องวัตถุมงคล อิทธิพลความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีผลต่อสังคมไทย และอิทธิพลความเชื่อของวัตถุมงคลที่ต่อชาวอำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ โดยศึกษาค้นคว้าจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๕ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น วารสาร อินเทอร์เน็ต บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

^๒ พระมหามนตรี วดุด โภ, อิทธิพลของวัตถุมงคลที่มีต่อสังคมไทย, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๑.

๑.๓.๓ ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ชาวอำเภอโนนคูณจำนวน ๑๕ รูป/คน

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑. ความเชื่อเรื่องวัตถุมงคลเป็นอย่างไร
๒. อิทธิพลของความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อสังคมไทย เป็นอย่างไร
๓. ความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อชาวอำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นอย่างไร

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในงานวิจัย

อิทธิพล พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายไว้ว่า อิทธิพล (นาม) กำลังที่ยังผลให้สำเร็จ, อำนาจที่แฝงอยู่ในบุคคลหรือรัฐ ซึ่งสามารถบันดาลให้เป็นไปตามความประสงค์ อำนาจที่สามารถบันดาลให้ผู้อื่นต้องคล้อยตามหรือทำตาม^๑

ความเชื่อ หมายถึง ความเชื่อเรื่องวัตถุมงคล

วัตถุมงคล หมายถึง สิ่งของอันเป็นเหตุนำมาซึ่งความเจริญ ความเป็นสิริมงคล หรือเป็นเครื่องป้องกันอันตรายทั้งที่เป็นพระเครื่อง เครื่องรางของขลังทุกชนิด^๒

ความเชื่อเรื่องของวัตถุมงคล หมายถึง ความเชื่อเรื่องวัตถุมงคลที่มีต่อชาวอำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ ๕ ด้าน ได้แก่

๑. **อยู่ยงคงกระพัน** หมายถึง วัตถุมงคลสามารถป้องกันอันตรายต่าง ๆ ได้ ความเชื่อหลักอันหนึ่งในการพกพาพระเครื่องนั้นก็เชื่อว่าหากพกพาพระเครื่องต่าง ๆ ได้ โดยเฉพาะในยุคโบราณที่มีการศึกสงครามเวลานั้น พระเครื่องที่ได้รับการปลุกเสกและมีประสบการณ์ ลักษณะป้องกันอันตรายต่าง ๆ ได้

๒. **เมตตามหานิยม** หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับวัตถุมงคล หรือไสยศาสตร์สามารถดลบันดาลให้เกิดเมตตามหานิยมกับผู้เชื่อและนำวัตถุไปใช้ความเชื่อเช่นนี้ เชื่อว่าเกิดจากเวทมนต์คาถาล้วน ๆ เกิดขึ้นจากน้ำมันปลุกเสก เกิดขึ้นจากขี้ผึ้งปลุกเสก และเกิดขึ้นจากน้ำมันพรายปลุกเสก เกิดขึ้นจากผงปลุกเสก และเกิดขึ้นจากพิธีกรรมต่าง ๆ เป็นต้นว่า ด้วยใบรัก ลูกสวาท พระเครื่อง ผ้ายันต์ พระกูด พิสมร เครื่องราง เสกหมากกินเอง

^๑ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ๑๕๕๑), หน้า ๕๐๖.

^๒ พระมหามนตรี วุฒโก, อิทธิพลของวัตถุมงคลที่มีต่อสังคมไทย, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๕.

๓. **โชคตาความสำเร็จในชีวิต** หมายถึง ความเชื่อวัตถุมงคลที่สามารถดลบันดาลก่อให้เกิดโชคตา ความสำเร็จในชีวิตได้ในสังคมไทยความเชื่อดังกล่าว มีความเชื่อกุมารทอง เสน่ห์น้ำมันจันทร์ แป้งผัดหน้าเสน่ห์และนางกวัก

๔. **ป้องกันอันตราย** หมายถึง ความเชื่อในวัตถุมงคลว่ามีอิทธิพลสามารถดลบันดาลป้องกันอันตรายนานาประการแล้วอำนวยความสะดวกแก่มวลมนุษย์ วัตถุมงคลป้องกันอันตรายดังกล่าวมีหลายอย่าง แต่ควรกล่าวถึงมีเขากกลางคุด น้ำมันงาเสก ตะกรุดลูกอม แผ่นยันต์และตะกรุดพันเสื้อยันต์ ปลัดจิก วัวธนู กล้วยธนู

๕. **อันตรายต่อชีวิตทรัพย์สินและความเป็นอยู่** หมายถึง วัตถุมงคลประเภทนี้เป็นคาถามนต์ดำ หรือวัตถุอันตรายมีน้ำมันปลุกเสก เน้นไปทางที่ไม่ดี เป็นอันตราย หรือกล่อมเกลาคิดใจหลงใหลเป็นไปในทางผิด คร้ายทำลายชีวิต ทรัพย์สิน น้ำมันมหาเสน่ห์ คาถามหานิยมสี่สิ่ง เสกเป่าคาถาไล่สิ่งชั่วร้าย คาถาถอนพิษคุณไสย หนุมานเสกเป่าผางแป้ง เสกหนึ่งเหล็กเข้าท้องมีพิษทำคุณไสยทรมาณหรือทำให้ชีวิตไปเลยเสกทองคำเปลวมนิยม ของดีประเภทมหาเสน่ห์นั้นมีหลายอย่างและทองคำเปลวของดีประเภทมหาเสน่ห์อีกอย่างหนึ่งที่นิยมกันมากในหมู่บรรดาพ่อค้าและชาวบ้าน มีทั้งพระเกจิอาจารย์และหมอไสยศาสตร์ นำมาใช้เจิมหน้าผาก ลั่น และลงนะหน้าท้องให้กับผู้ชอบเล่นของประเภทไสยศาสตร์

๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระมหานวน คุณุตฺตโน^๕ ความเชื่อของคนโบราณว่า ถือเอาแม่น้ำ ภูเขา ดินไม้ พระจันทร์พระอาทิตย์ และดาวทุกดวง ตลอดจนกระทั้งทุก ๆ สิ่งในเอกภพล้วนแล้วแต่มีภูตที่มีชีวิต หรือเจตภูต ถือกันว่ามีอำนาจอิทธิฤทธิ์ มากหลาย และโกรธง่าย มักไม่พอใจในอยู่เสมอ เพราะฉะนั้นมนุษย์โบราณจึงมีความหวาดกลัวต่อ “ภูตและเจตภูต”

พระมหาปรม โสภาโส^๖ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ศึกษาวิเคราะห์สรีรภาพของชาวพุทธไทยในปัจจุบัน” ผลการวิจัยพบว่า ความเชื่อของคนไทยเรว่า ส่วนใหญ่แล้วได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนาเถรวาทและอิทธิพลจากวัฒนธรรมอื่น ๆ ตลอดจนความเชื่อความรู้จากนักคิดของคนไทยสมัยโบราณ โดยได้ปฏิบัติสืบ ๆ กันมาจนกลายเป็นความเชื่อทางวัฒนธรรมและ

^๕ พระมหานวน คุณุตฺตโน, ปรินิพพานสังเคราะห์, (กรุงเทพมหานคร : สภาการศึกษาหม่อมกุฎราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๒๑๕-๒๒๐.

^๖ พระมหาปรม โสภาโส (กองคำ), ศึกษาวิเคราะห์สรีรภาพของชาวพุทธไทยในปัจจุบัน, วิทยานิพนธ์พุทธศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาปรัชญา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๕.

ประเพณีจนถึงทุกวันนี้ เพราะฉะนั้น จึงสามารถที่จะกล่าวได้ว่า เดิมทีเดิวนั้นมนุษย์เรา ได้นับถือไสยศาสตร์กันมาก่อน ไม่ใช่แต่เฉพาะชาวไทยเท่านั้น แม้ว่าจะเป็นจีน แยก ฝรั่งเศส หรือชนชาติใด ภาษาใดในโลกนี้ก็นับถือผีเป็นสรณะกันมาก่อนด้วยกันทั้งนั้น ตลอดจนถือเครื่องรางของขลัง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และถือโชคกลางด้วย ในปัจจุบันนี้ก็ยังมีการนับถือไสยศาสตร์กันอยู่จะแตกต่างกันก็แต่ระหว่างชนชาติหรือผู้ที่นับถือนั้นว่าจะมีลักษณะที่ประณีต หรือหยาบกว่ากัน อันเป็นเรื่องปลีกย่อยเท่านั้นเอง

เสถียรโกเศศ (พระยาอนุมานราชชน)^๑ ความเชื่อเรื่องผีหรือวิญญาณว่ามนุษย์สมัยโบราณ ได้มีความคิดเกี่ยวกับเรื่องชีวิตอยู่สองปัญหา คือ

๑) อะไรทำให้มีความแตกต่างกันระหว่างร่างกายที่มีชีวิต

๒) ร่างกายที่ไม่มีชีวิต

เมื่อคนตายไปแล้ว ร่างกายก็เปื่อยเน่า อะไรทำให้เห็นเป็นรูปคน ซึ่งปรากฏแก่คนในเวลาฝัน มนุษย์โบราณคงจะใช้ชีวิตอนุমানเอา เป็นต้นว่า คนทุกคนมีชีวิตและรูปร่างที่เห็นได้แต่เงา อันเป็นรูปร่างที่สองของคน สิ่งที่สองนี้มักมีความสัมพันธ์กันใกล้ชิดกับร่างกายและชีวิต เป็นสิ่งที่สามารถทำให้รู้สึกนึกคิดรู้กระทำ ส่วนรูปเงานั้น สามารถกระทำให้เกิดเป็นบุคคลขึ้น ชีวิตสามารถออกจากร่างกายได้เมื่อตายไปแล้ว ส่วนเงาก็คือผี ที่ปรากฏแก่ผู้อื่นได้เรียกสิ่งที่ว่านี้ว่า “ผีของคนที่ยังตายไปแล้ว”

นอกจากนั้น ท่านยังได้พูดถึงความเชื่อในสิ่งลึกลับ (ไสยศาสตร์) ว่าเป็นวิธีเสกคาถาอาคม หรือการลงเลขยันต์ เพื่อป้องกันผี และตัวอุบาทว์จัญไรที่จะเข้ามาอยู่ร่วมกับชีวิตคน และต้องหาวิธีขับไล่ไสส่งไปให้พ้น วิธีขับไล่ก็มีปกรังความเสียวบาล (คือใช้เล่ห์กระเท่ห์ด้วยวิธีเสก)

รอบทิศ ไวยสุศรี^๒ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์พระเครื่องในฐานะเป็นกุศโลบายในการปฏิบัติธรรม” ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดความเชื่อในเรื่องของลัทธิวิญญาณนิยม ลัทธิบรรพบุรุษ ซึ่งเป็นความเชื่อดั้งเดิมในประเทศไทย รวมทั้งแนวคิดความเชื่อจากพระพุทธศาสนาแบบธิเบต จะมีอิทธิพลสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงแนวคิดความเชื่อของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ให้มีความเชื่อในเรื่องเกี่ยวกับเวทมนต์คาถาสักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ การปลุกเสก สร้างพระเครื่อง

^๑ เสถียรโกเศศ,(พระยาอนุมานราชชน),**ศาสนาเปรียบเทียบ**, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, ๒๕๓๑), หน้า ๒๘-๓๓.

^๒ รอบทิศ ไวยสุศรี, **การศึกษาวิเคราะห์พระเครื่องในฐานะเป็นกุศโลบายในการปฏิบัติธรรม, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** สาขาพระพุทธศาสนา , (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒), หน้า ๕๕.

เครื่องรางของขลังต่าง ๆ แล้วอีกแนวคิดความเชื่อหนึ่งซึ่งมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ก่อให้เกิดความเชื่อในเรื่องเวทมนต์คาถา การปลุกเสกสร้างพระเครื่องต่าง ๆ ขึ้นในพระพุทธศาสนาในประเทศไทย ก็คือ แนวคิดความเชื่อทางไสยศาสตร์ของศาสนาพราหมณ์

พระมหามนตรี วสุโกล^๕ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของวัตถุมงคล ที่มีต่อสังคมไทยปัจจุบัน” ผลการวิจัยพบว่า เพราะมนุษย์เราไม่เข้าใจในเรื่องธรรมชาติและเกิดความหวาดกลัวต่อภัยธรรมชาติ และอันตรายทั้งหลายมนุษย์จึงพยายามหาที่พึ่งเป็นที่ยึดเหนี่ยวเพื่อป้องกันภัย เดิมทีเดียวก็อาจยึดถือสิ่งของที่มีอยู่ตามธรรมชาติที่ประหลาดหรือหาได้มาเป็นวัตถุมงคล ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาในด้านคำสอนในทางศาสนา จึงมีการแต่งตำราประกอบคำสอนทางศาสนา จึงได้มีการรวมคำสอนและคำสวดในทางศาสนาขึ้นมา แล้วนำมาสวดสาธยายเพื่อทรงจำรักษาคำสอนไว้ ต่อมาเกิดความเชื่อว่าคำสวดเหล่านั้นมีความขลังความศักดิ์สิทธิ์ เมื่อสวดสาธยายแล้วสามารถป้องกันภัยอันตรายหรือนำมาซึ่งสิ่งที่ปรารถนาได้ จึงได้มีการคิดค้นวิธีเพื่อให้เกิดความขลังความศักดิ์สิทธิ์ขึ้น จึงได้มีการรวบรวมเป็นคัมภีร์อาถรรพเวทในศาสนาพราหมณ์ขึ้นมาก่อน ต่อมาจึงแพร่มาสู่พระพุทธศาสนา โดยได้ปรับเปลี่ยนเวทมนต์คาถาแบบพราหมณ์มาเป็นหลักธรรมคำสอน หรือหลักสูตรที่สำคัญ ๆ ทางพระพุทธศาสนา เมื่อเห็นว่าได้ผลดังปรารถนา จึงนับถือกันแพร่หลายต่อมา จึงได้ว่าเรื่องวัตถุมงคลแม้จะไม่มีอยู่ในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาโดยตรง แต่ในวิถีชีวิตจริง ๆ ของพุทธศาสนิกชนโคทั่วไปแล้ว ส่วนมากก็ยังถือในสิ่งเหล่านั้นอยู่

พระมหาประสัคคี อคฺคปญฺโญ^๖ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์กับกฎแห่งกรรมของชาวพุทธไทยในปัจจุบัน” ผลการวิจัยพบว่า ในขั้นตอนของการแบ่งกรรมนั้นพระพุทธองค์ทรงแบ่งกรรมออกเป็นกุศลกรรมและอกุศลกรรมบ้าง กายกรรม วาจกรรมและมโนกรรมบ้าง กรรมดำเนินมิวิบากดำ กรรมขาวมิวิบากขาว กรรมทั้งดำทั้งขาว มิวิบากทั้งดำทั้งขาว กรรมไม่ดำไม่ขาว มิวิบากไม่ดำไม่ขาวบ้างเท่านั้น สำหรับกรรมในพระไตรปิฎก ๔ กุฎี ดังแสดงไว้นี้อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ พระพุทธศาสนาได้แบ่งกรรมตามเจตนาของผู้กระทำที่มีจุดหมายไว้ ๔ ประการด้วยกัน คือ กรรมเลว กรรมดี กรรมทั้งดีและเลว และกรรมทั้งไม่ดีไม่เลว

^๕ พระมหามนตรี วสุโกล (เปี่ยมสุข), อิทธิพลของวัตถุมงคล ที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒), หน้า ๓๐.

^๖ พระมหาประสัคคี อคฺคปญฺโญ (ช่วงแสง), ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์กับกฎแห่งกรรมของชาวพุทธไทยในปัจจุบัน, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพระพุทธศาสนา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๑๒๖.

นั่นเอง การที่จัดกรรมไว้ ๔ คู่นี้ มุ่งให้เราเห็นถึงกรรมแต่ละแห่งแต่ละอย่าง ไม่ว่าจะเป็นกุศลกรรม อกุศลกรรม ก็ตาม ย่อมมีวิบากที่เป็นกุศลและอกุศลตามลักษณะของกรรมนั้น

สมนึก ใจกล้า^{๙๙} ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การนับถือพระพุทธศาสนาของคนไทยในปัจจุบัน : เปรียบเทียบระหว่างนักวิทยาศาสตร์กับนักสังคมศาสตร์” ผลการวิจัยพบว่า การแสดงผลกรรมในพระสูตรเป็นการแสดงถึงผลที่ประสบในชีวิตข้างหน้าแต่ก็เน้นที่การกระทำในปัจจุบัน โดยเฉพาะการกระทำที่มีลักษณะเป็นความประพฤติปฏิบัติเป็นนิจ เป็นส่วนแห่งการดำเนินชีวิตที่จะปรุงแต่งลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพและเป็นเหตุปัจจัยโดยตรงแก่ผลจำเพาะแต่ละอย่าง มิใช่อาณิสสฺสชนิดที่ว่า ทำกรรมคืออะไรครั้งเดียวเช่นให้ทานครั้งหนึ่งมีผลมากไม่มีขอบเขต จะหวังเป็นอะไร ปราศนาได้อะไร ก็ได้เป็นอย่างนั้นหมด บุคคลที่เกิดมามีความแตกต่างกัน เป็นเพราะเหตุแห่งกรรมที่ให้ผลเป็นเครื่องกำหนดสถานะและชีวิต เพราะบุคคลมีเสรีภาพในการที่จะทำกรรมที่เป็นกุศลหรืออกุศล ดังนั้นบุคคลจึงต้องรับผิดชอบต่อสิ่งที่เลือกกระทำ ผลของกรรมย่อมเป็นไปตามเงื่อนไขแห่งเหตุไม่มีผลใดที่เกิดขึ้นโดยปราศจากเหตุ บุคคลผู้ทำกรรมใดย่อมได้รับผลอย่างนั้นแน่นอนตามกาลตามหน้าที่และตามความหนักเบา”

ศิริพร เจนวิทยามรเวช^{๑๐๐} ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการเช่า ความเชื่อและความศรัทธาในพระเครื่องและวัตถุมงคลของเก๊สซ์” ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเช่าบูชาพระเครื่องและวัตถุมงคลของเก๊สซ์กร เกิดขึ้นจากความเชื่อความศรัทธาและความนิยมของแต่ละบุคคล โดยปัจจัยด้านส่วนประสบการณ์ตลาดที่มีผลต่อการเช่าบูชาเป็นอย่างมาก คือ คุณสมบัติของพุทธศิลป์และพุทธคุณ การกำหนดราคาพระเครื่องและวัตถุมงคลของผู้ประกอบการพระเครื่องให้เหมาะสมกับความสมบูรณ์ของพระเครื่องและวัตถุมงคลรวมถึงตั้งราคาไม่แพงเพื่อให้เก๊สซ์กรเกิดการตัดสินใจเช่าบูชาได้ง่ายขึ้น

๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative research) และลงภาคสนาม (Field Study Research) คือ

^{๙๙} สมนึก ใจกล้า,การนับถือพระพุทธศาสนาของคนไทยในปัจจุบัน : เปรียบเทียบนักวิทยาศาสตร์กับนักสังคมสงเคราะห์,วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย,๒๕๓๖),หน้า ๑๕๘.

^{๑๐๐} นางศิริพร เจนวิทยามรเวช,พฤติกรรมการเช่า ความเชื่อและความศรัทธาในพระเครื่องและวัตถุมงคลของเก๊สซ์, วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการประกอบการ, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร,๒๕๕๕), หน้า ๑.

๑.๗.๑ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล

๑) ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย

๒) เก็บข้อมูลจากการลงภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์จากกลุ่มเป้าหมายจำนวน

๑๕ รูป/คน โดยแยกเป็นพระ ๕ รูป และเป็นฆราวาส ๑๐ คน แบ่งเป็นอาชีพ คือ

๑. เจ้าหน้าที่อำเภอโนนคูณ ๔ คน

๒. ตำรวจสถานีอำเภอโนนคูณ ๒ คน

๓. เจ้าหน้าที่ที่สาธารณสุขอำเภอโนนคูณ ๒ คน

๔. อาจารย์ในสถานศึกษาอำเภอโนนคูณ ๒ คน

๑.๗.๒ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาศึกษาวิเคราะห์ เขียนงานวิจัยพร้อมเสนอความคิดเห็นของผู้วิจัย โดยมุ่งจะตอบวัตถุประสงค์และปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๗.๓ การสรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุปผลและข้อเสนอแนะในรูปเล่มและการอธิบายพรรณนา (Descriptions)

๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้ทราบความเชื่อเรื่องวัตถุมงคล

๒. ทำให้ทราบอิทธิพลของความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อสังคมไทย

๓. ทำให้ทราบความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อชาวอำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ

๑.๙ กรอบแนวคิดการวิจัย

